НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ДЗВО УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

ОСОБИСТІСНО - РОЗВИВАЛЬНА СИСТЕМА В СЕРВІСІ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ «УНІВЕРСАЛ-ОНЛАЙН»

UNIVERSAL-SCHOOL.COM

Валерій Киричук
автор освітньої системи та сервісу
доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології управління
ЦІПО ДЗВО
"Університет менеджменту освіти"
НАПН України

Київ – 2023 р.

Актуальність. Досягнення стратегічних цілей, визначених Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування «Нова українська школа» на період до 2029 року потребує створення інноваційної освітньої системи освіти для закладів загальної середньої освіти де передбачено реалізацію всебічного розвитку особистості дитини, що визначено основною метою освіти згідно Закону України «Про освіту».

У співпраці з групою вчених НАПН України, педагогів практиків, практичних психологів та медиків створено та апробовано в трьох експериментах всеукраїнського рівня особистісно-розвивальну освітню систему (далі ОРС), яка автоматизована в хмарному сервісі проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн» **http:**//universal-school.com

Метою системи є особистісний, соціальний розвиток та збереження здоров'я дітей шкільного віку.

Цілісну структурно-компонентну модель хмарного сервісу проєктного управління освітнім процесом ***«Універсал-онлайн»*** (див. рис. 1.).

Сервіс складається з дев'яти інноваційних психолого-педагогічних технологічних модулів, які утворюють три взаємозалежні і взаємодоповнюючі блоки: «**Цілепокладання», «Проєктування», «Розвитку».**

У першому блоці сервісу **«Цілепокладання»** в технологічних модулях ***«Діагностика», «Аналіз», «Конструювання»*** за результатами опитування учасників освітнього середовища закладу, що проводиться в онлайн-режимі здійснюється системний аналіз результатів діагностики та конструюються проблемні завдання закладу та тактичні задач особистісного розвитку дітей.

У другому блоці сервісу **«Проєктування»** в технологічних модулях ***«Програмування», «Моделювання», «Планування»*** на виконання проблемних завдань закладу та задач особистісного розвитку дітей в класах здійснюється проєктування особистісно-орієнтованого змісту в освітніх проєктах та проводиться проєктно-модульне планування.

У третьому блоці сервісу **«Розвитку»** в технологічних модулях ***«Творення», «Реалізація», «Моніторинг»*** на реалізацію проєктно-модульних планів створюються сценарії занять і системні виховні заходи з особистісно-розвивальним змістом, визначається ефективність роботи педагогічних працівників та результативність роботи закладу освіти в системі моніторингу особистісного розвитку здобувачів освіти.

Цілісна модель та технологічні модулі сервісу, презентації, відео тощо знаходься в меню сайту **http://** www.universal-online.org

Функціями хмарного сервісу «Універсал-онлайн» також передбачено:

- створення зведених статистичних таблиць, списки учнів за медичними діагнозами та за соціальними станами закладу та закладів освіти конкретного району, ОТГ, області, країни в цілому;

- прогнозування за ознаками булінгу у прихованій та початковій фазах реалізації, конкретних діагнозів захворювання, створення списків дітей за різними формами девіантної поведінки (суїцидів тощо) за визначеними індикаторами результатів комплексної діагностики дітей;

- системний аналіз впливу фізичного стану (включаючи медичні аспекти) на психосоціальний особистісний розвиток кожної дитини (учня).

ХМАРНИЙ СЕРВІС ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ «УНІВЕРСАЛ-ОНЛАЙН»

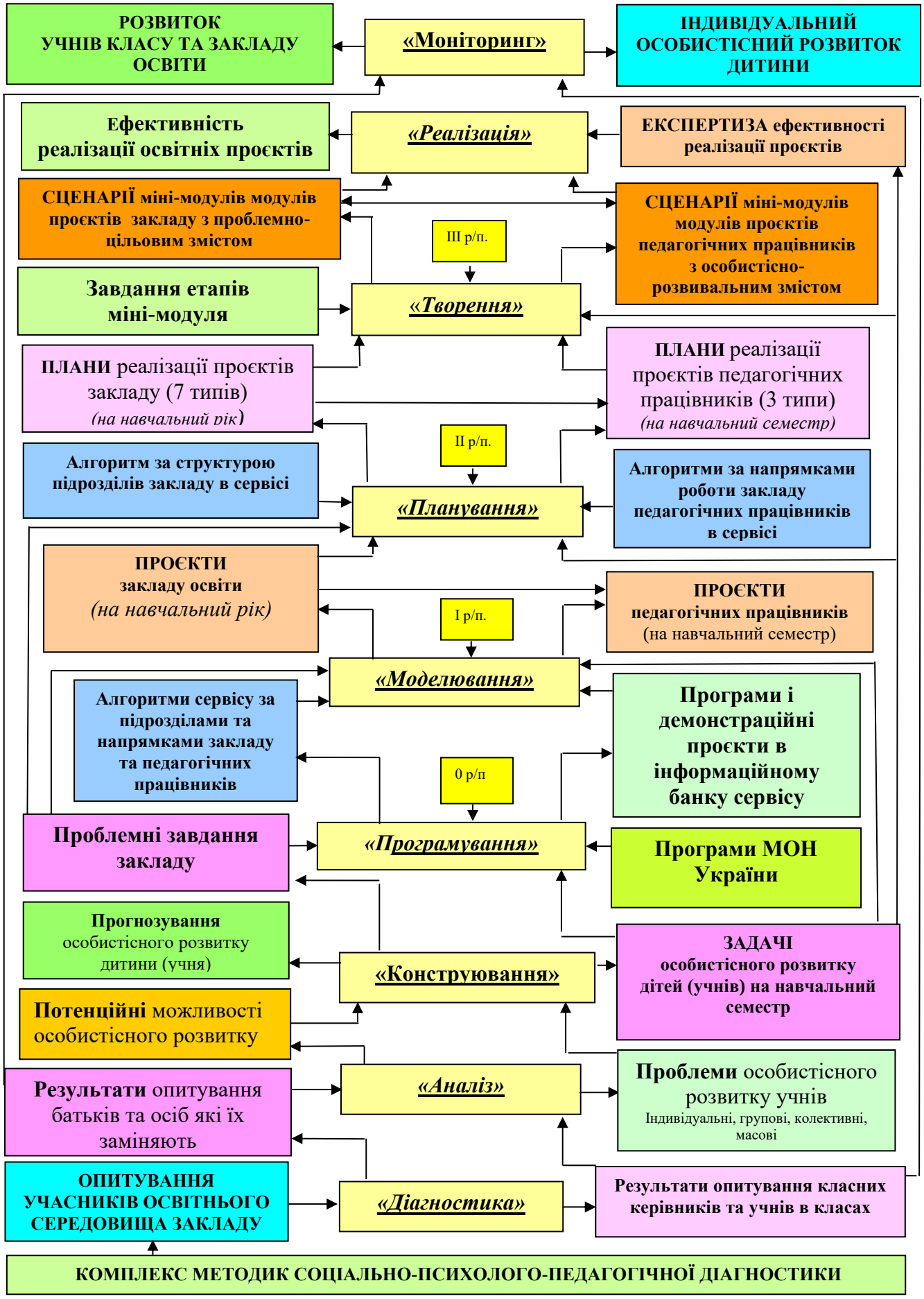

Рис 1. Структурно-компонентна модель хмарного сервісу проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн»

І. Технологічний модуль сервісу «Діагностика»

В технологічному модулі сервісу ***«Діагностика»*** здійснюється комплексна соціально-психолого-педагогічна діагностика учасників освітнього середовища (діти, педагоги, батьки) в онлайн-режимі за восьми методиками та заносяться медичними працівниками (медсестра, лікар) результати медичного огляду розвитку дітей. Структурно-компонентну модель технологічного модуля сервісу (див. рис. 2).

Орієнтовний час на створення списків педагогічного та учнівських колективів (груп), інших учасників освітнього середовища закладу, надання їм логінів і паролів їх опитування проводиться за один робочий тиждень. А саме дітей (учнів) - 6 діагностичних методик один клас (група) за 45 хв., класного керівника (вихователя) - 1 методика, 15 хв., батьків - 1 методика 15-20 хв., медичного працівника (занесення даних результатів медичного огляду дітей в сервіс одного класного колективу (групи), - (9 показників) 15-20 хвилин.

Результат: таблиці, діаграми, соціометричні так координатні матриці по класних колективах (групах) за результатами опитування учасників освітнього середовища закладу (116 критеріїв особистісного розвитку) тощо.

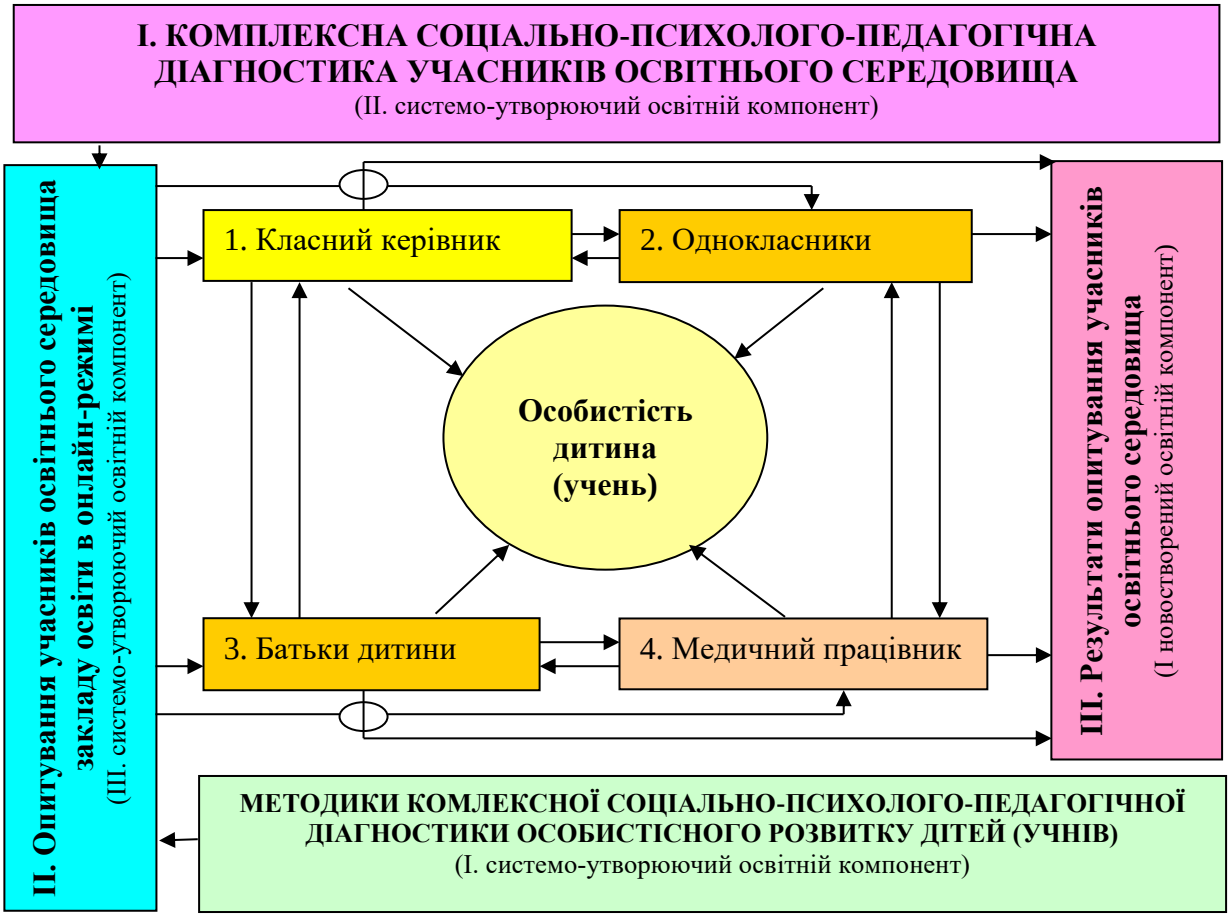

Рис 2. Структурно-компонентна модель комплексної діагностики учасників освітнього середовища в технологічному модулі сервісу «Діагностика».

ІІ. Технологічний модуль сервісу «Аналіз»

В технологічному модулі сервісу ***«Аналіз»*** за результатами комплексної діагностики учасників освітнього середовища здійснюється в сервісі систематизація проблем та потенційних можливостей особистісного розвитку учнів в класних колективах (групах) на індивідуальні, групові, колективні, масові та проводиться їх диференціація за чотирма сферами особистісного розвитку: фізичною, психічною, соціальною і духовною. Структурно-компонентну модель технологічного модуля сервісу «Аналіз» (див. рис. 3).

Орієнтовний час аналіз результатів діагностики на сервісі у вигляді зведених таблиць, діаграм, характеристик, психолого-педагогічних рекомендацій, статистичних звітів на класи і заклад освіти: 1-2 години.

Результатом аналізу комплексної діагностики учасників освітнього середовища є:

- характеристики та психолого-педагогічні рекомендації на кожного учня (дитину) та клас для психологічної служби та класного керівника більше 500 варіантів різних вибірок у вигляді таблиць, діаграм, матриць;
- статистичні аналітичні звіти з визначеними проблемами та потенційними можливості особистісного розвитку учнів (індивідуальні, групові, колективні) і масові проблеми закладу з прогнозування особистісного розвитку учнів;
- списки учнів (дітей) за соціальними станами (більше ста вибірок), діагнозами фізичного розвитку (більше 400 діагнозів захворювання) тощо.

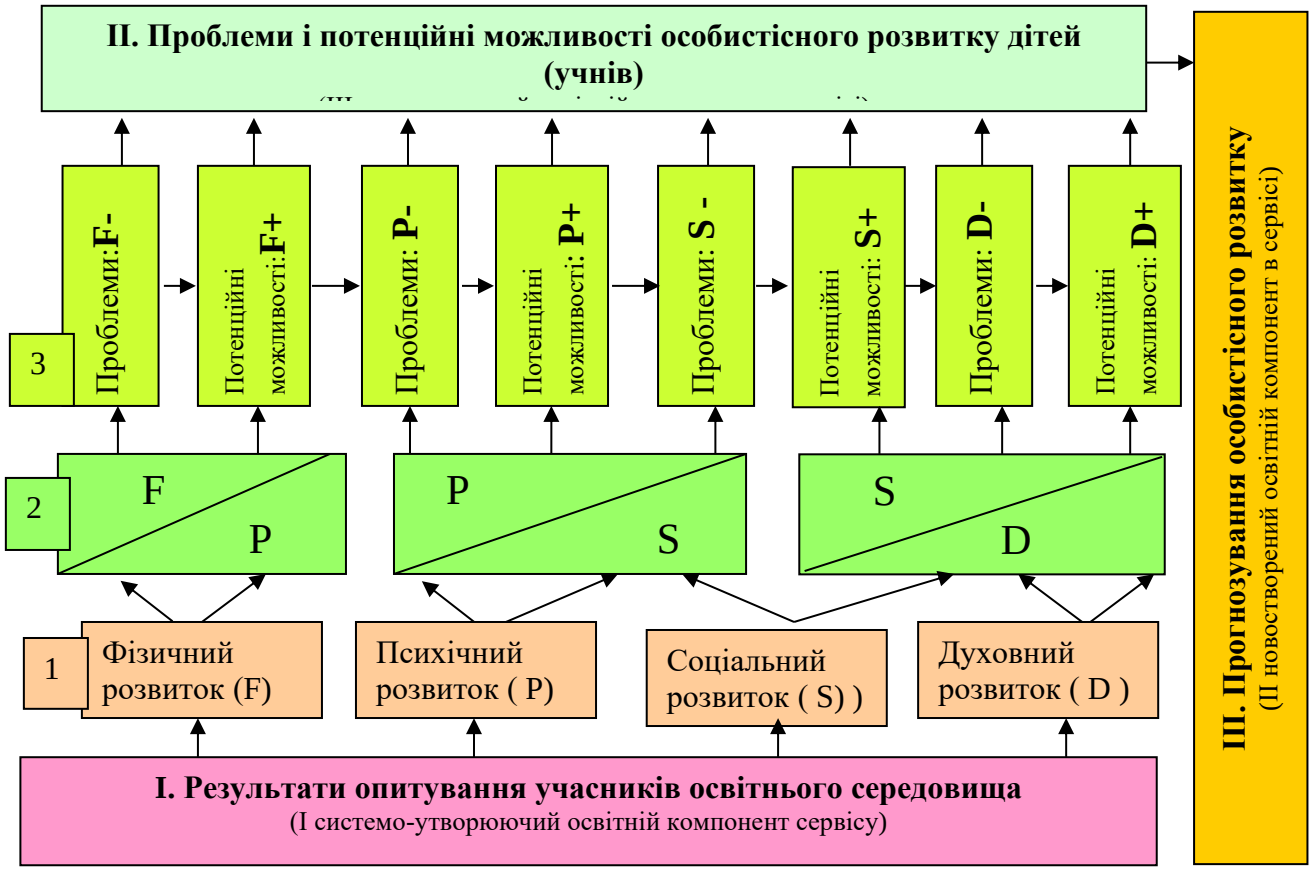

Рис. 3. Структурно-компонентна модель аналізу результатів комплексної діагностики особистісного розвитку учнів в технологічному модулі сервісу «Аналіз».

III. Технологічний модуль сервісу «Конструювання»

В технологічному модулі сервісу «***Конструювання***» на виявлені проблеми та потенційні можливості особистісного розвитку учнів (дітей) в двох режимах сервісу в автоматичному і творчому конструюються проблемні завдання закладу на навчальний рік та тактичні задачі особистісного розвитку учнів класів на навчальний семестр, Структурно-компонентну модель технологічного модуля сервісу (див. рис. 4).

Орієнтовний час на конструювання проблемних завдань закладу та тактичних задач особистісного розвитку учнів (дітей) в автоматичному режимі роботи сервісу 1-2 хв., в творчому режимі 5-10 хвилин.

Результат: візитні картки класів із задачами особистісного розвитку учнів (дітей) індивідуальні, групові, колективні та закладу освіти з проблемними завданнями закладу, що створені в сервісі за результатами аналізу комплексної соціально-психолого-педагогічної діагностики, списки учнів з прогнозуванням девіантної поведінки та діагнозами захворювання.

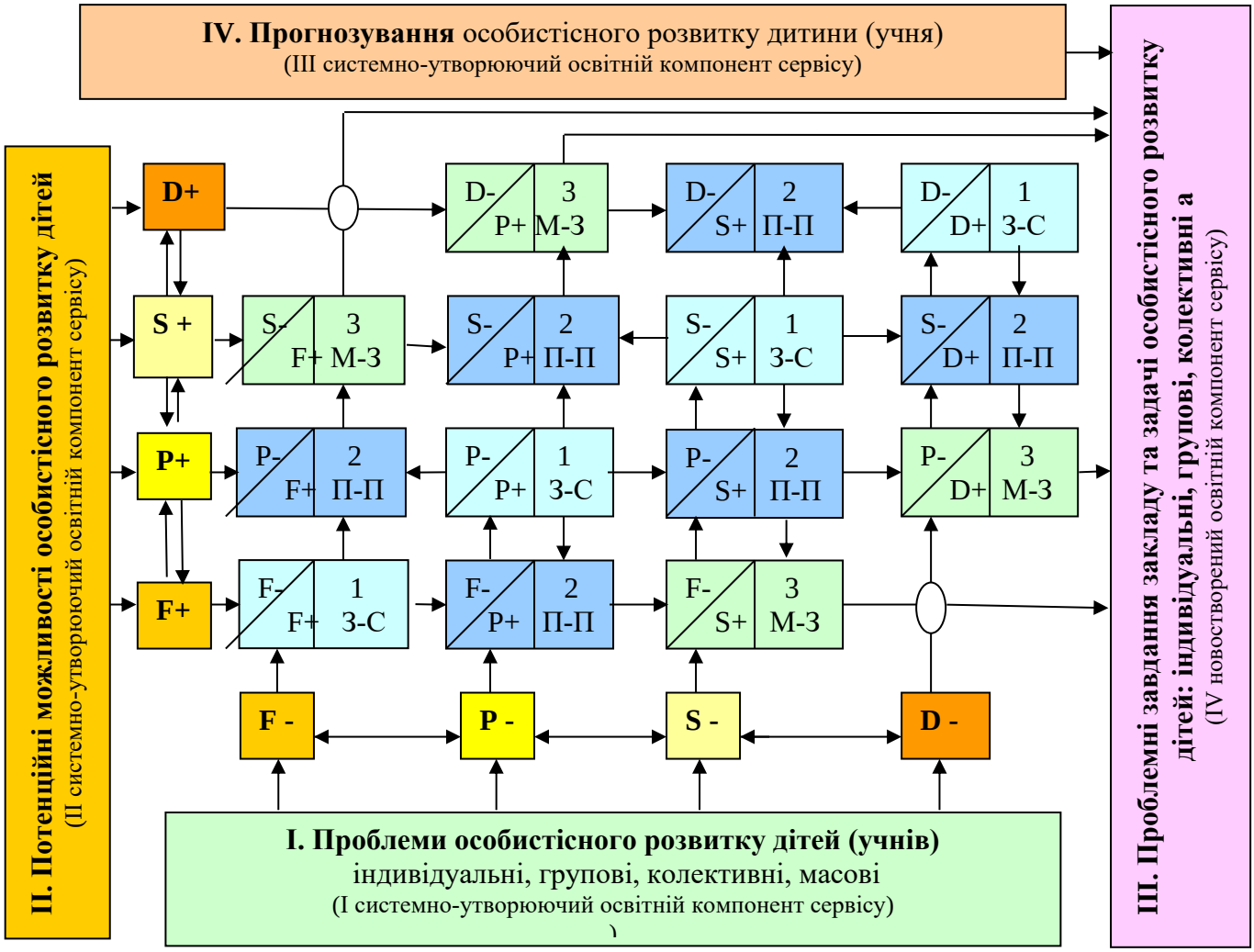

Рис. 4. Структурно-компонентна модель конструювання проблемних завдань закладу та задач особистісного розвитку дітей (учнів) в технологічному модулі сервісу «Конструювання»

IV. Технологічний модуль сервісу «Програмування»

В технологічному модулі сервісу ***«Програмування»*** знаходиться декілька інформаційних банків за різною структурою корекційно-розвивальних і навчальних програм та демонстраційних проєктів для ЗЗСО, ЗДО, ПТНЗ, Інклюзивних центрів тощо, що постійно доповнюються новими за рахунок їх створення педагогічними працівниками, що використовують хмарний сервіс та за створюються алгоритми за структурою підрозділів та напрямками закладу і педагогічних працівників. Модель технологічного модуля сервісу (див рис. 5).

Орієнтовний час на збереження в інформаційному банку хмарного сервісу освітніх програм з сценаріями занять та цільових і проблемних проєктів закладу 1-2 хв., алгоритмів за підрозділами і напрямками роботи сервісу 10-15 хвилин.

Результат: інформаційні банки в сервісі з освітніми модельними програмами та демонстраційними проєктами а також алгоритми учасників освітнього середовища за підрозділами та напрямками роботи.

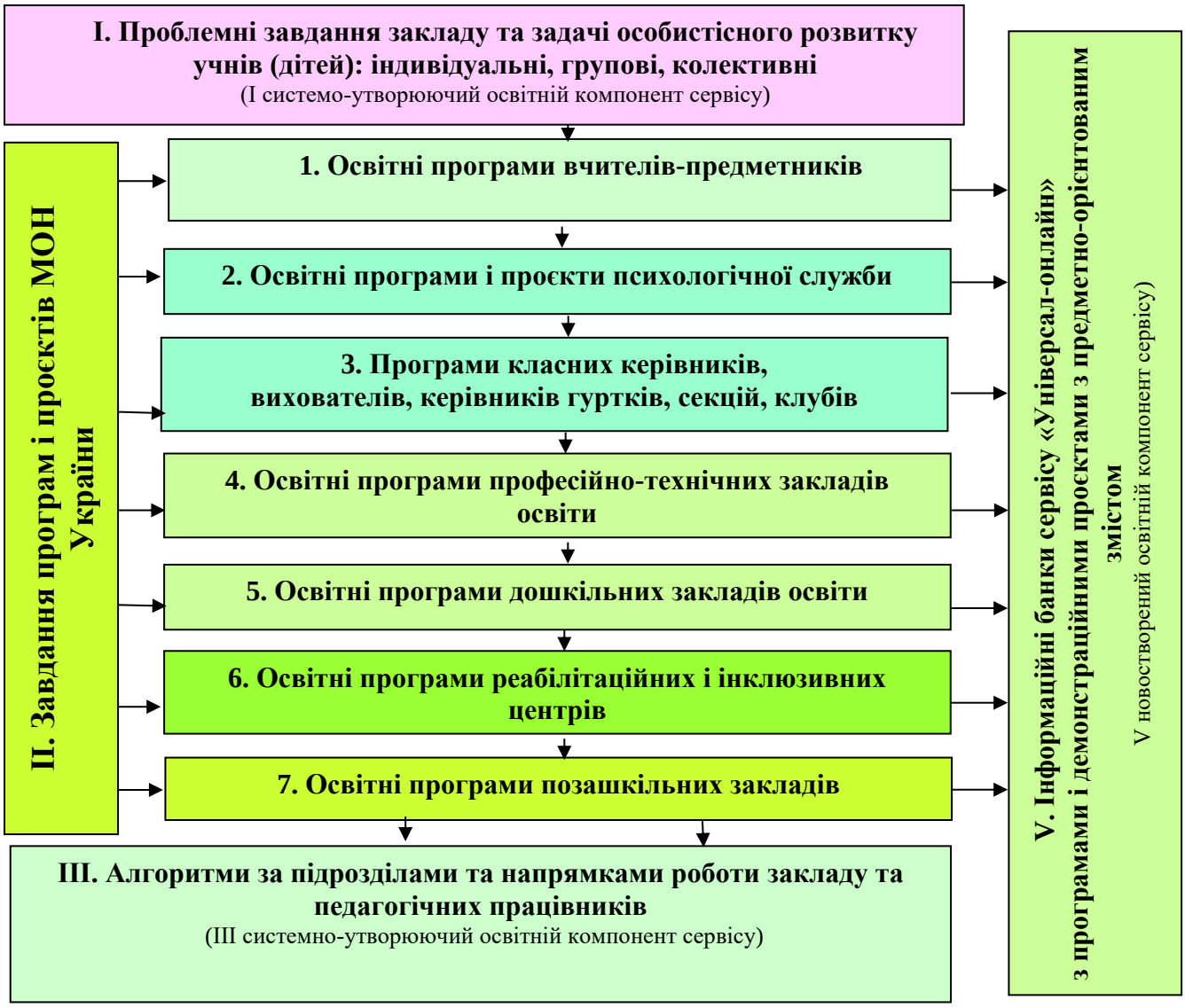

Рис. 5. Структурно-компонентна модель інформаційного банку освітніх програм і цільових демонстраційних проєктів в технологічному модулі сервісу «Програмування».

V. Технологічний модуль сервісу «Моделювання»

В технологічному модулі сервісу «***Моделювання»*** на основі освітніх програм і демонстраційних проєктів, що знаходяться в інформаційному банку сервісу на реалізацію завдань закладу та задач особистісного розвитку учнів класних колективів (груп), проєктуються в сервісі сюжетні лінії проблемних і цільових проєктів для закладу та всіх педагогічних працівників. Модель технологічного модуля сервісу (див. рис. 6).

Орієнтовний час на створення освітніх сюжетних ліній проєктів з проблемно-цільовим змістом для закладу 2-3 год. (при умові одночасної роботи педагогічних працівників в творчих групах), навчального проєкту вчителя 15-20 хв., виховного проєкту класного керівника (вихователя) 15 хв., корекційно-розвивального проєкту працівника психологічної служби 20 хв.

Результатом є сюжетні лінії проєктів закладу, вчителів-предметників, класних керівників, вихователів, працівників психологічної служби з проблемно-цільовим освітнім змістом.

Рис. 6. Структурно-компонентна модель моделювання сюжетної лінії освітніх проєктів з проблемно-цільовим змістом в технологічному модулі сервісу «Моделювання».

VI. Технологічний модуль сервісу «Планування»

В технологічному модулі сервісу «***Планування»*** проводиться проєктно-модульне планування сюжетних ліній проєктів на реалізацію проблемних завдань закладу та тактичних задач особистісного розвитку дітей (учнів).

У процесі їх проєктування в сервісі за алгоритмами структури підрозділів та напрямків роботи створюються автоматично в трьох вимірній проєкції (3D) сім різних типів планів реалізації проєктів закладу, три типи планів вчителів-предметників, класних керівників та працівників психологічної служби. Модель технологічного модуля «планування» (див. рис. 7.).

Час створення проєктно-модульного плану закладу 4-8 години (при умові одночасної роботи мобільних творчих груп педагогів), календарно-тематичного плану вчителя в одному класному колективі (групі) 2-3 хв., плану реалізації проєтів класного керівника та працівників психологічної служби 40-50 хв.

Результат: сім типів проєктно-модульних планів роботи закладу, а саме: графічні (за семестрами), проєктно-модульний (за цілями), план реалізації проєктів (за напрямками роботи), календарний (за конкретно визначеними термінами), за підрозділами (за структурою закладу), індивідуальні (на кожного педагогічного працівника) помісячні (за напрямками видів діяльності). Також по три типи планів роботи для вчителів-предметників, класних керівників, працівників психологічної служби.

Рис. 7. Структурно-компонентна модель проєктно-модульного планування закладу та педагогічних працівників в технологічному модулі сервісу «Планування».

VII. Технологічний модуль сервісу «Творення»

В технологічному модулі сервісу «***Творення»*** за допомогою наявного у сервісі конструктора сценаріїв занять на реалізацію задач особистісного розвитку учнів та завдань етапів міні-модульності (модульної-розвивальної системи) проєктується особистісно-розвивальний зміст в сценаріях занять (уроків) та освітніх системних заходах. Модель технологічного модуля «Творення» (див. рис. 8.).

Час на створення сценарію уроку вчителем з особистісно-розвивальним змістом 15-25 хв., виховного системного заходу класним керівником або вихователем 10-15 хв., корекційно-розвивального заняття для працівника психологічної служби 15-20 хв.

Результат: сценарії уроків за завданнями етапів (КУС, МРС) та елементами заняття, презентації до заняття для вчителів-предметників, сценарії системних виховних заходів для класних керівників та вихователів, корекційно-розвивальні тренінги для працівників психологічної служби з особистісно-розвивальним змістом.

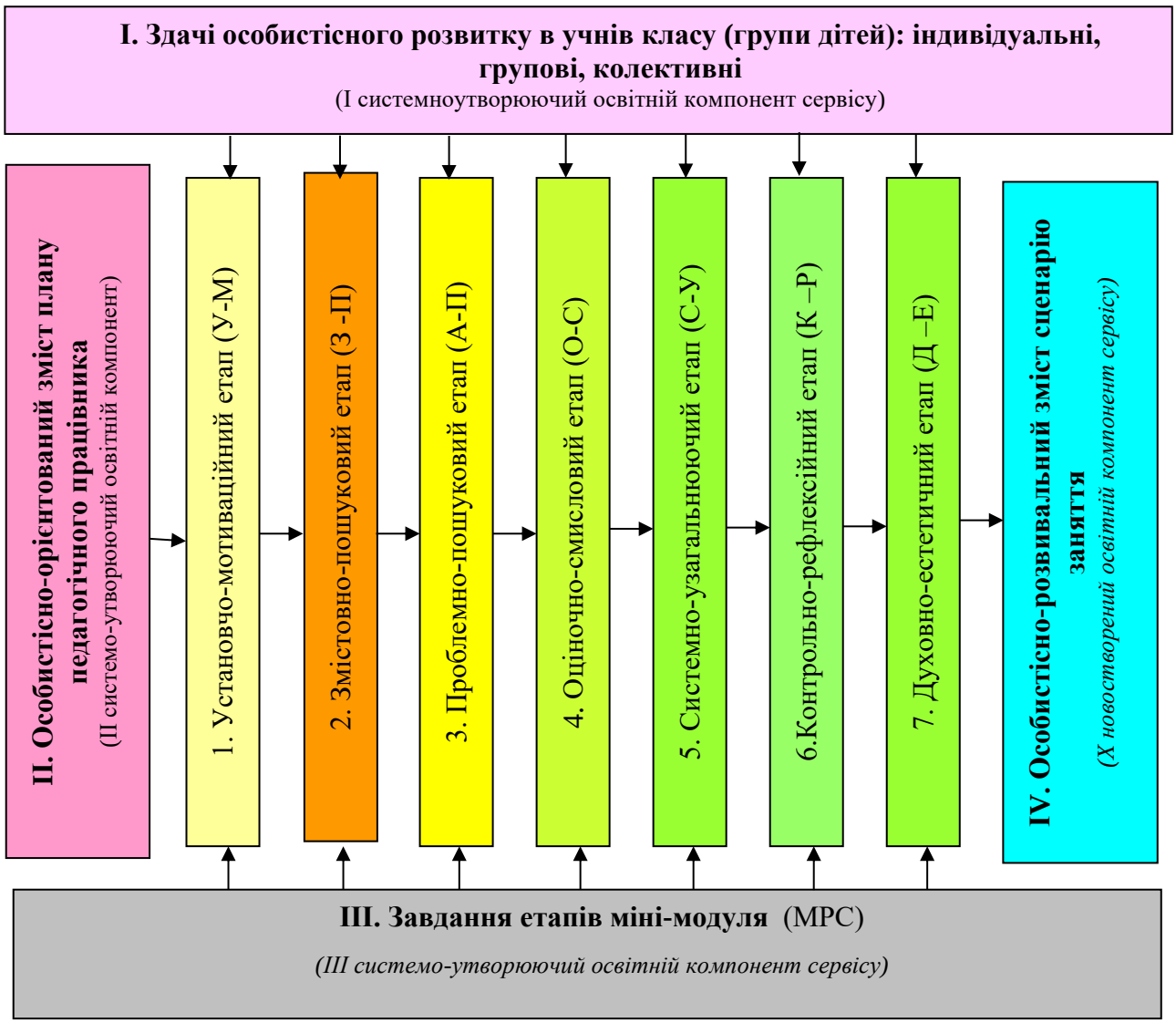

Рис. 8. Структурно-компонентна модель творення особистісно-розвивального освітнього змісту у сценаріях міні-модулів проєктів в технологічному модулі сервісу «Творення».

VIII. Технологічний модуль сервісу «Реалізація»

В технологічному модулі сервісу «***Реалізація»*** визначається ефективність освітньої діяльності педагогічних працівників на реалізацію освітніх проєктів за конкретно визначеними індикаторами, для цього створюються в сервісі автоматично протоколи з конкретною оцінкою за кожне проведене заняття або системний виховний захід.

Модель технологічного модуля сервісу (див. рис. 9).

Орієнтовний час на проведення самоаналізу уроку вчителем або виховного системного заходу класним керівником (вихователем) адміністрацією закладу за спеціальним бланком 5 -7 хв., занесення оцінки експертизи ефективності реалізації освітнього змісту на персональний комп'ютер 1-2 хв.

Результатом є протоколи ефективності освітянської діяльності педагогічних працівників закладу (уроків або виховних системних заходів) з оцінкою ефективності реалізації особистісно-розвивального змісту на виконання задач особистісного розвитку учнів у конкретному учнівському класі.

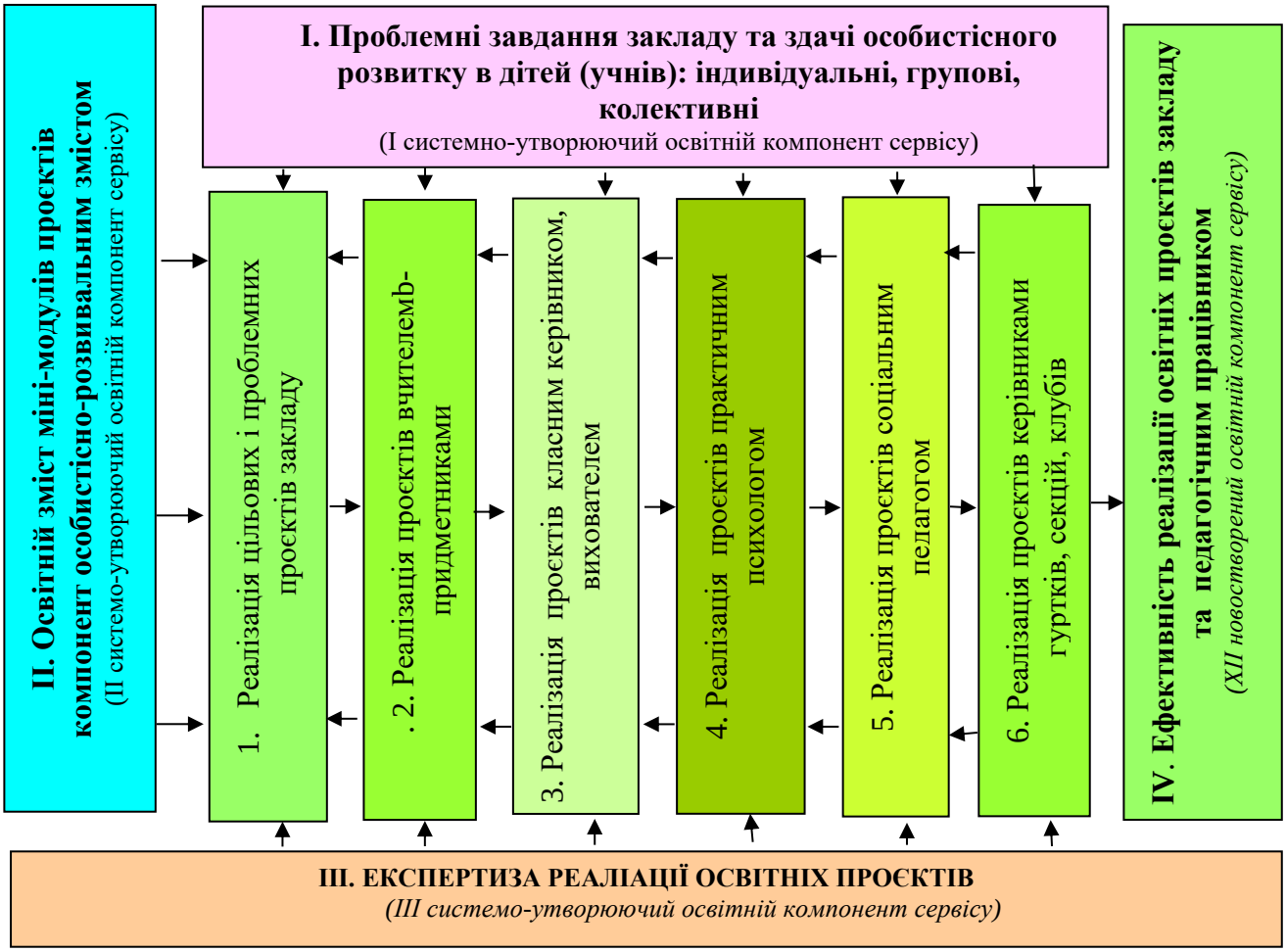

Рис. 9. Структурно-компонентна модель визначення ефективності реалізації освітніх проєктів педагогічними працівниками в технологічному модулі сервісу «Реалізація».

IX. Тенологічний модуль сервісу «Моніторинг»

В технологічному модулі сервісу «***Моніторинг»*** проводиться аналіз результатів особистісного розвитку учня (дитини) в динаміці, класного колективу (групи), закладу освіти в цілому за діагностичними зрізами, що проводяться в кінці кожного семестру протягом всього навчання. Структурно-компонентну модель технологічного модуля сервісу «моніторинг» (див. рис. 9.).

Орієнтовний час на аналіз результатів моніторингу особистісного розвитку кожного учня в динаміці 10-15 хв., учнівського колективу1-2 год, закладу в цілому 2-3 години.

Результатом моніторингу особистісного розвитку учнів є порівняльні таблиці, діаграми з динамікою розвитку кожної дитини, учнівського колективу (групи) та закладу в цілому.

З метою збереження та відслідковування динаміки особистісного розвитку кожної дитини (учня) до настання повноліття в системі моніторингу передбачено імпорт даних за результатами діагностичних зрізів дитини (учня) в інші заклади освіти, що зареєстровані і використовують хмарний сервіс проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн».

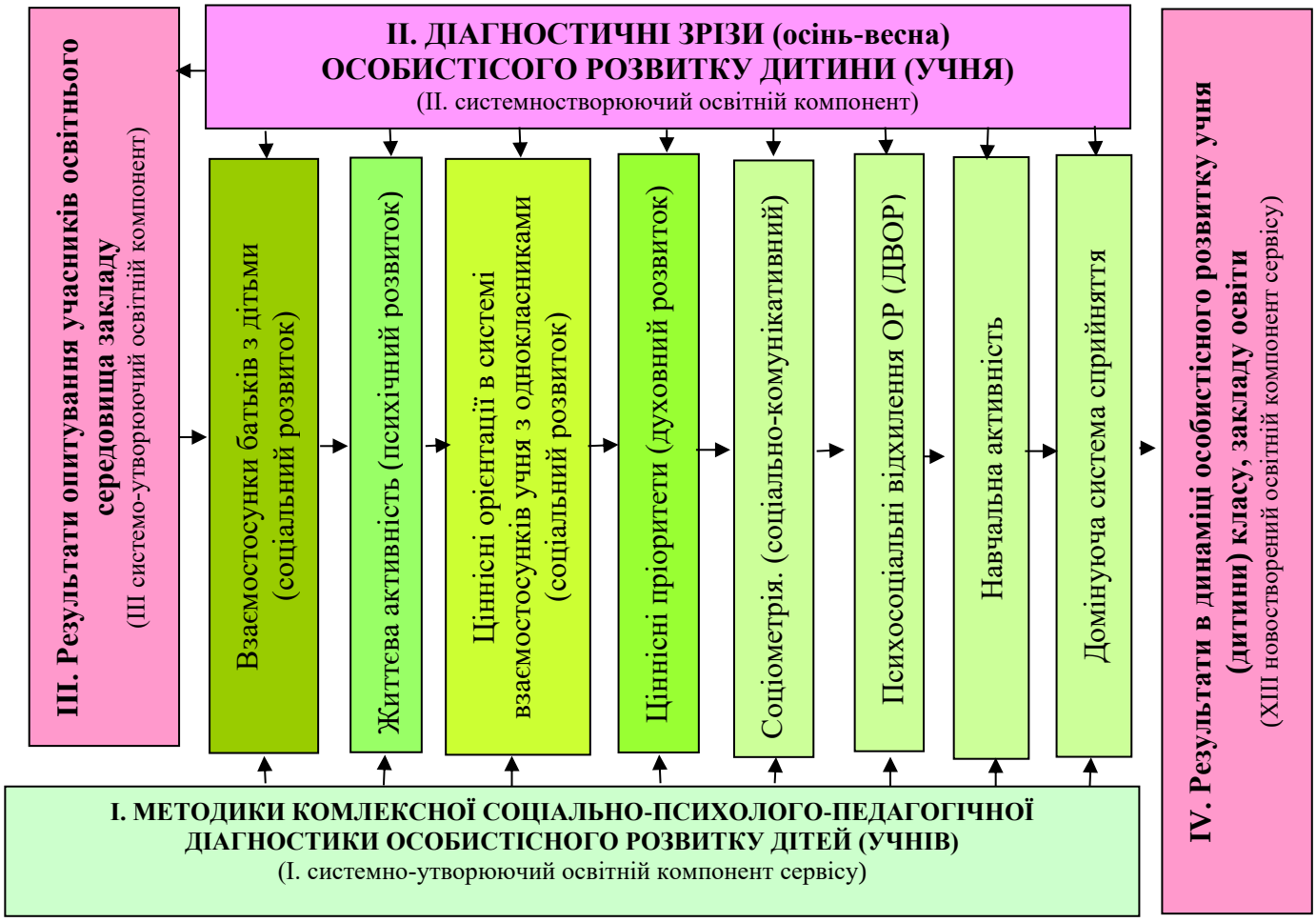

Рис. 10. Структурно-компонентна модель моніторингу особистісного розвитку дітей (учнів) у учнівських колективах (групах дітей) в технологічному модулі сервісу «Моніторинг».

МОДЕЛЬ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ ЗАКЛАДУ

У СЕРВІСІ «УНІВЕРСАЛ-ОНЛАЙН»

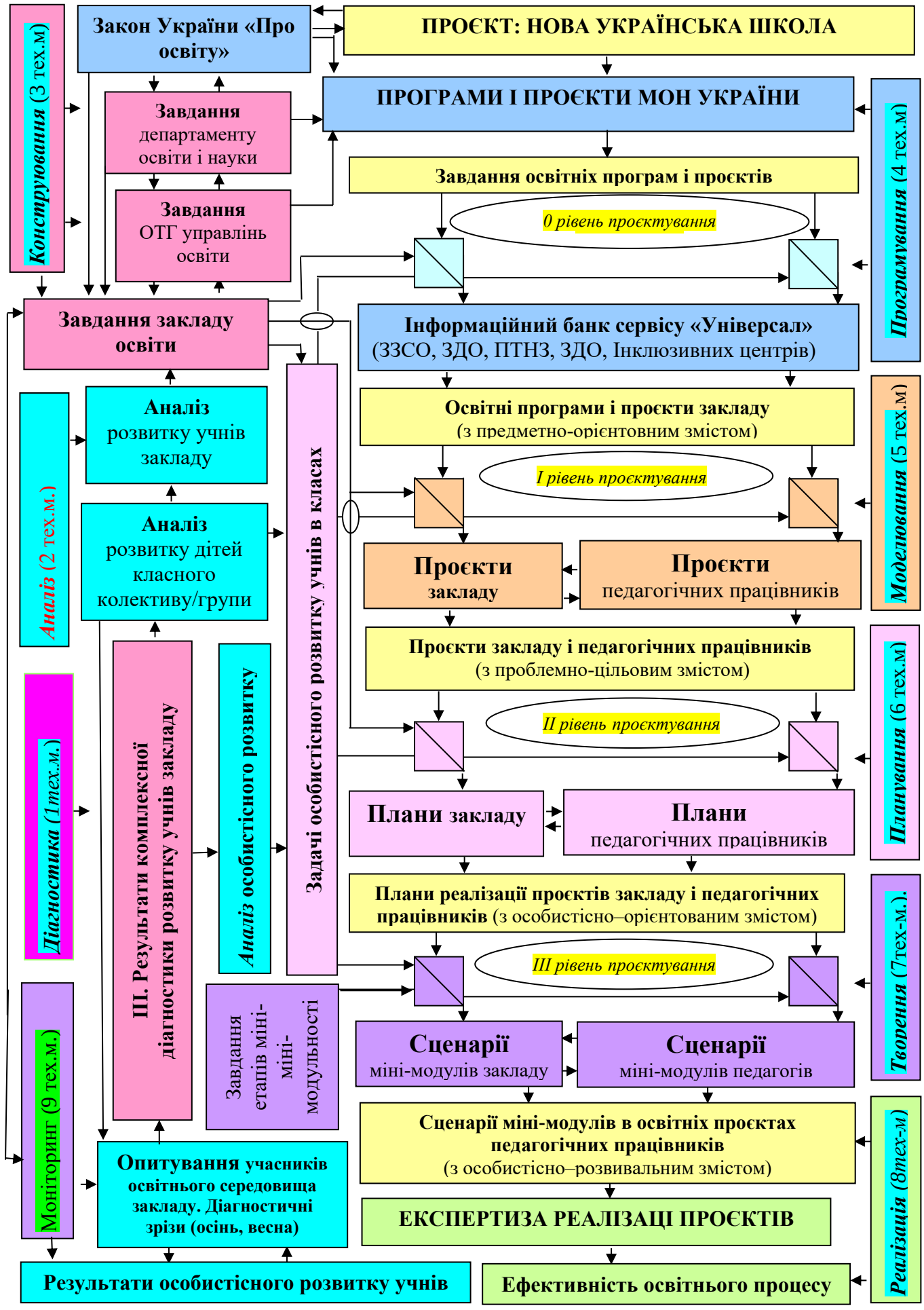

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ У ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ СЕРВІСУ

Аналіз особистісного та соціального розвитку учнів, що проводиться в системі моніторингу більше двадцяти років в чотирнадцяти регіонах України підтверджує достатньо високу ефективність інноваційної особистісно-розвивальної системи, що автоматизована в хмарному сервісі проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн», а саме:

- в соціальному розвитку дітей (учнів) підвищується інтеграція класних керівників в учнівських колективах, в середньому на 43%, здійснюється стимулювання життєвої активності вихованців за основними групами видів діяльності, особливо: в соціально-комунікативній – на 74%, в навчально-пізнавальній – на 43%, в громадсько-корисній – на 41 %, в національно-громадянській – на 20% тощо;

- в особистісному розвитку – значно зменшується кількість учнів в класних колективах: ізольованих – на 56%, відторгнених – на 68%. Підвищується соціальний статус дітей (учнів) в класних колективах на 32 %;

- в психосоціальному розвитку – знижується тривожність на 34%, імпульсивність на 27%, схильність до нечесної поведінки на 43%, агресивність на 27%, невпевненість на 26%, замкненість на 13%, асоціальність на 23%;

- в духовному розвитку відмічаються позитивні зміни, особливо з питань формування ціннісних пріоритетів дітей (учнів): «Я і здоров'я» на 34%, «Я і навчання» на 29%, «Я і праця» на 16%, «Я і громадські доручення» на 12%, «Я і Україна» на 14%, «Я і моральні цінності» на 21%.

ВИСНОВКИ

1. Інноваційна особистісно-розвивальна система, що заходися на платформі хмарного сервісу проєктного управління освітнім процесом "Універсал-онлайн»" є апробованим дієвим психолого-педагогічним інструментом для реалізації прийнятого Закону України «Про освіту» для досягнення стратегічних цілей, визначених Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.
2. Основною підставою для впровадження особистісно-розвивальної освітньої системи в ЗЗСО і ЗДО, є рішення Президії НАПН України, моніторинг позитивних результатів двох завершених експериментів всеукраїнського рівня у (2001-2007р.) та (2007-2013р.) згідно наказів МОН України та позитивні результати аналізу особистісного розвитку дітей, що беруть участь у третьому експерименті всеукраїнського рівня з теми «Проєктне управління особистісним розвитком учнів в освітньому середовищі об'єднаних територіальних громад» у (2018-2023 р.).
3. Впровадження особистісно-розвивальної системи в закладах середньої та дошкільної освіти з широким використанням хмарного сервісу проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн» дозволяє суттєво підвищити ефективність освітнього процесу в ЗЗСО і ЗДО та покращити результати особистісного і соціального розвитку дітей (учнів) при значній економії фінансових і людських ресурсах, що важливо під час військового стану в Україні.

Сайт сервісу «Універсал-онлайн»: http:// www.universal-online.org